

Er breytinga að vænta á íslenskum barnalögum?

Málping RÁS og RBF – 14. október 2011
Sameiginleg forsjá – Heimild dómara
Hrefna Friðriksdóttir dósent

Hvernig hafa lögin þróast?

1981

1992

2003

2006

2011

Ekki
sameiginleg
forsjá án
þess að búa
saman

Heimilt að
semja um
sameiginlega
forsjá

Sameiginleg
forsjá styrkt
– dregið úr
kröfu um
samstarf

Sameiginleg
forsjá
meginregla
við skilnað og
sambúðarslit

Frumvarp til
breytinga á
barnalögum

Á að heimila dómurum að dæma foreldra til að fara sameiginlega með forsjá barns?

Aðdragandi að frumvarpi til breytinga á barnalögum

- Nefnd skipuð desember 2008
 - ✓ Hrefna Friðriksdóttir dósent v. lagadeild HÍ, formaður
 - ✓ Álfheiður Steinþórsdóttir sálfræðingur
 - ✓ Ingveldur Einarsdóttir héraðsdómari
- Verkefni
 - ✓ fara yfir reglur barnalaga um **forsjá barna**,
 - ✓ **búsetu og umgengni** →
 - ✓ tryggja lögin á viðeigandi hátt þá hagsmuni sem þeim er ætlað að standa vörð um?
 - ✓ taki lögin tillit til mismunandi aðstæðna fjölskyldna og þeirrar þróunar og viðhorfsbreytinga sem orðið hafa í samfélaginu?
- Nefndin skilaði drögum að frumvarpi **1. janúar 2010**

Skoða sérstaklega hvort ástæða sé til að breyta íslenskri löggjöf og veita dómurum heimild til þess að ákveða að foreldrar skuli fara sameiginlega með forsjá gegn vilja annars

- Ráðherra svaraði fyrirspurn á þingi í **sept. 2010**
 - ✓ stefnt að því að leggja fram frumvarp í breyttri mynd
 - ✓ ekki heimild til að dæma sameiginlega forsjá

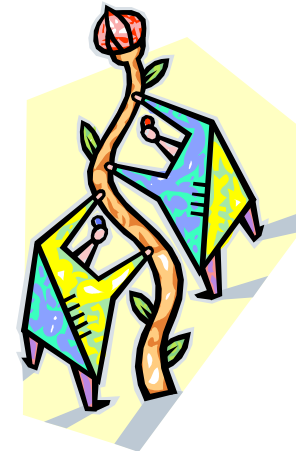

Tillögur nefndarinnar

■ Lögfest sjónarmið í forsjármálum

- hagsmunir barns
- hæfi foreldra
- stöðugleiki í lífi barns
- tengsl barns við báða foreldra
- réttur barns til umgengni
- hætta á ofbeldi
- vilji barns

■ Heimild dómara til að dæma sameiginlega forsjá

- eldra forsjárfyrirkomulag
- aldur og þroski barns
- samskipti foreldra

hvort ágreiningur eða samskipti foreldra séu líkleg til að koma í veg fyrir, hindra eða draga úr möguleikum barns til að alast upp við þroskavænleg skilyrði

Helstu rök nefndarinnar

- ✓ ákvæði 7. og 18. gr. samnings Sameinuðu þjóðanna um réttindi barnsins = sameiginleg ábyrgð
- ✓ forsjá hefur mikilvæg formleg réttaráhrif

forsjá	= ábyrgð, skyldur, réttarstaða
búseta	= nánari verkaskipting, heimildir til að ráða tilteknum málum til lykta
umgengni	= samvistir barns við foreldra sína

- ✓ sameiginleg forsjá ≠ sammála um öll atriði
- ✓ sameiginleg forsjá hvetur til samábyrgðar
- ✓ heimild til að dæma = jákvæð áhrif á samstarfsvilja
- ✓ norrænt lagasamræmi

Ísland

-

Danmörk

Tillögur nefndarinnar:

- ✓ *almenn heimild* til að dæma
- ✓ lögfest sjónarmið
- ✓ afmarkaðra inntak forsjár

Framkvæmd

- ✓ dómkvaddur matsmaður
- ✓ sérfróðir meðómendur

Forældreansvarsloven:

- ✓ *meginregla* að dæma ef forsjá sameiginleg fyrir
- ✓ *almenn heimild* ef forsjá ekki sameiginleg fyrir
- ✓ ekki lögfest sjónarmið með sama hætti
- ✓ rýmra inntak forsjár

Framkvæmd:

- ✓ aðstoð sérfræðings
- ✓ sjaldan matsmaður

Frumvarp til breytinga á barnalögum

- lagt fram í maí 2011
- ekki lagt til að lögfesta heimild til að dæma sameiginlega forsjá að svo stöddu
- áhersla á ráðgjöf og sáttameðferð

Takk fyrir!

HÁSKÓLI ÍSLANDS
LAGAÐEILD